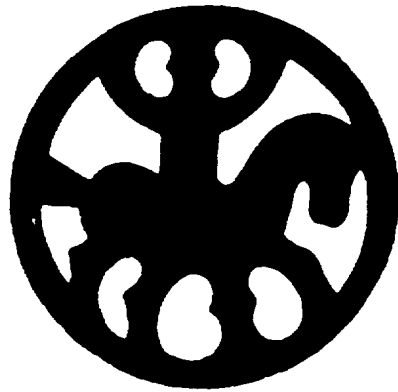

AVLSPLAN FOR ISLANDSHEST

Norsk Islandshestforening

Fastsatt av styret i Norsk Hestesenter første gang 15.februar 1999,
siste revisjon vedtatt 2.desember 2009

Innholdsfortegnelse

REVISJONSOVERSIKT	3
1 INNLEDNING.....	5
2 RAMMEBETINGELSER FOR AVLSARBEID PÅ HEST I NORGE.....	5
2.1 HESTEHOVDETS OMFANG OG BRUKERE AV HEST	6
2.2 AVLSDYRBESTAND OG AVLSSTRUKTUR.....	7
2.3 ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER FOR AVLSARBEIDET	8
2.4 FAGLIG UTVIKLING OG SAMARBEID	9
3 GENERELL AVLSMÅLSETTING PÅ HEST	9
4 OVERORDNET AVLSMÅLSETTING FOR ISLANDSHEST.....	10
5 AVLSMÅL FOR ISLANDSHEST	11
5.1 EGENSKAPER SOM VEKTLLEGGES FOR Å FORBEDRE EGENSKAPER I AVLSMÅLET	11
5.1.1 Eksteriør (bygning) bedømmes etter følgende kriterier:.....	11
5.1.2 Bruksegenskaper (rideegenskaper) som vektlegges i avlsarbeidet er:	11
6 UTVALG AV HINGSTER	12
6.1 Kåringsbestemmelser	12
6.2 Eksteriørbedømmelse, veterinærundersøkelse og bruksprøve på utstilling	13
6.3 Bruk av ukårede hingster.....	15
6.4 Avkom etter ikke godkjent bedekning	16
7 RANGERING AV HOPPER.....	16
7.1 Premiering av hopper	16
7.2 Flere gangers bedømming.....	16
7.3 Hopper med føll ved fot	16
8 AVLSREGULERENDE TILTAK.....	16
8.1 Registrering og stambokføring	16
8.2 Import og eksport.....	17
9 AVLSSTIMULERENDE TILTAK.....	17
9.1 Avlsstimulerende tiltak i regi av Norsk Islandshestforening	17
9.2 Avlsstimulerende tiltak i regi av Norsk Hestesenter	18
10 OPPFØLGING AV AVLSPLANEN	19
10.1 Revisjon	19
10.2 Endringsforslag	19
10.3 Avlsråd	19
11 INSTRUKSER FOR KÅRINGSNEMND OG DOMMERE.....	19
11.1 Regelverk.....	19
11.2 Utdanning av dommere.....	19
12 KLAGEBEHANDLING AV KÅRINGSAVGJØRELSE	19
12.1 Klagerett	19
12.2 Klagebehandling.....	19
FIG 1. UTVALGSMODELL FOR AVLSHINGSTER.....	20
VEDLEGG 1 FORSKRIFT OM GODKJENTE (REINAVLA/REGISTRERTE) DYR AV HESTEFAMILIEN.....	21

VEDLEGG 2 UTDRAK AV REGISTRERINGSREGLER FOR ISLANDSHEST ... 21

VEDLEGG 3 REGLER OG PROSEDYRER FOR RØNTGENUNDERSØKELSE AV BEGGE HASER MED HENSYN TIL DEGENERATIVE FORANDRINGER I GLIDELEDDENE (SPATT) HOS ISLANDSHESTER, HERETTER KALT SPATTRØNTGEN..... 22

VEDLEGG 4 REGLER FOR IMPORT AV SÆD TIL KUNSTIG SEMIN AV ISLANDSHEST. 23

VEDLEGG 5 REGLER FOR BRUK AV EMBRYOTRANSPLANTASJON I NORSK AVL AV ISLANDSHEST. 24

Revisjonsoversikt

Endrings-tidspunkt	Endring
Avlsplanen ble revidert i styret ved Norsk Hestesenter 26.mars 2008.	6.1.1 Utstillingsrett En hingst har utstillingsrett og kan kåres/premieres hvis den er registrert i Worldfengur og er avlet i tråd med norsk avlsplan (produkt av lovlig sammenparring) Utenlandske hingster som vises til kåring, må fylle de krav til avstamning som gjelder for registrering av islandshester i Norge.
Endringene vil tre i kraft fra og med bedekningsåret 2008.	6.1.2 Kåring/premiering. Justere feil henvisning til kapittel 9 (ikke 8) som gjelder avkomstkåring.
	6.1.3 Første gangs individbedømmelse Første gang en hingst kan møte til individbedømmelse er som 3-åring. 3-års hingster avlegger ikke rideprøve men dommerne foretar en vurdering av hestens bevegelser i løsmønstring. Dommernes vurdering registreres i WorldFengur. Ved første gangs visning som 3 åring, kan hingsten oppnå kåringsgrad. Minimum poengsum for kåring er for tiden 7,85 dersom hingsten har en avlsverdi (BLUP) på 105 eller mer. Dersom BLUP verdien er ukjent eller lågere enn 105, må samlet poengsum være 8,0 eller mer.. Kåringsgrad kvalifiserer til avlsbruk ut det kalenderåret hingsten er kåret.

	<p>6.1.6 Fremvisning i andre land En hingst kan også fremvises for dom i et annet land dersom det er en internsjonal FEIF visning .og den oppnår de minimumskrav som er beskrevet over. .Krav i henhold til pkt 6.2.2 må oppfylles og undersøkelser må foretas av veterinær godkjent av NHS samme år som hingsten er bedømt. Det gjelder en felles nordisk veterinærgodkjenning for Norge, Sverige og Danmark. Hingster som er veterinærkontrollert i Sverige eller Danmark etter 2007 trenger ikke ny godkjenning i Norge. Resten som før.</p> <p>Nytt punkt</p> <p>6.4 Avkom etter ikke godkjent sammenparring Avkom etter ikke godkjent sammenparring kan registreres i felles database. WorldFengur så fremt eier ved DNA undersøkelse kan bevise at det er en renrasert islandshest med kjent far og mor. Hingster etter en slik sammenparring vil ikke ha utstillingsrett i Norge.</p> <hr/> <p>Nytt punkt (gamle 9.1.6 Dommerutdanning får nummer 9.1.7 osv) Fremstilling for avkomstpremiering. Hingster eller hopper som ønskes vurdert for avkomstpremiering skal meldes fra om til avlsutvalget minimum en måned før den årlige hovedutstillingen der fremstilling og premiering skal foretas. BLUP verdien beregnet ved avslutning av forrige avlssesong gjelder for å fastsette premiegraden. Hingster som skal avkomstpremieres fremstilles sammen med minimum 5 avkom. Minst 4 av disse skal selv være bedømt. Hopper som skal avkomstpremieres fremstilles sammen med minimum 2 avkom. Minst et av disse skal selv være bedømt.</p> <p>Norsk Hestesenter er i samarbeid med Norsk Islandshestforening ansvarlig for premiering av hestene</p>
<p>Revisjon vedtatt 2.desember 2009</p>	<p>pkt. 6.1.3: Første gang en hingst kan møte til offisiell individbedømmelse er som 3-åring. 3-års hingster avlegger ikke rideprøve men dommerne foretar en vurdering av hestens bevegelser i løsmønstring. Dommernes vurdering registreres i WorldFengur. Ved første gangs visning som 3-åring, kan hingsten oppnå kåringsgrad. Minimum poengsum for kåringsgrad er for tiden 7.90 dersom hingsten har en avlsverdi (BLUP) på 110 eller mer. Dersom BLUP verdien er ukjent eller lågere enn 109, må samlet poengsum være 8.10 eller mer. Kåringsgrad kvalifiserer til avlsbruk ut det kalenderåret hingsten er kåret.”</p>

1 Innledning

Avlsarbeidet med hest er i Norge basert på sterke tradisjoner. Interesserte oppdrettere, statskonsulenttjenesten, kåringsnemnder etc., har i tillegg til våre tradisjonelle avlstiltak som hesteavlsetter, hesteavlslag og utstillingsvesenet, lagt grunnlaget for dagens kvalitet på hest i Norge. I de senere tiår har prestasjoner og konkurranserresultater fått økt betydning. Dette bidrar til at grunnlaget for å drive avl av hest er noe forandret.

Norsk Hestesenter er ansvarlig for å utarbeide avlsplaner for alle hesteraser/typer som det drives organisert avl med i Norge.

Ved siden av å være retningsgivende for hvordan avlen skal drives i framtida, skal avlsplanene gi grunnlaget for utvalg av avlsdyr, være retningslinjer for kåringsnemnd/dommere, være et juridisk dokument ved klagesaker og være retningsgivende for tildeling av økonomisk støtte til avlsarbeidet.

Avlsplanene har hatt utgangspunkt i et spørreskjema om avlsmål, avlstiltak og avlsplaner som ble sendt alle avlsorganisasjonene. Disse ble bearbeidet, og momenter fra spørreskjemaene ble diskutert nærmere sammen med representanter for de aktuelle avlsorganisasjonene. På basis av dette har så de enkelte planene blitt utarbeidet. Avlsplanene skal være et ledd i det videre arbeidet med en nasjonal avlsplan for hest.

Gruppen som har arbeidet med avlsplanene er: Leder av avlsrådet ved Norsk Hestesenter, Prof. Odd Vangen, avlsleder ved Norsk Hestesenter, Tore Kvam og prosjektleder Nina Valberg Nordrum. Turid Helfjord, Live Ulven og Solveig Wisløff ved Norsk Hestesenter har i tillegg gitt verdifulle bidrag, og mange verdifulle bidrag er også mottatt fra avlsorganisasjonene. Det Norske Travselsskap har selv hatt ansvaret for utarbeidelsen av avlsplanene for de to traverrasene. Dette arbeidet har foregått i samarbeid med forskningsmiljøene ved Norges Veterinærhøgskole og Norges Landbrukshøgskole. Sluttbearbeiding har avlsutvalget i Det Norske Travselsskap stått for basert på høringsuttalelser fra bl.a. forbund og lag.

Avlsplanene skal være operative f.o.m. avlssesongen 1995. Før endelig godkjenning, har planen vært ute til høring i de enkelte organisasjonene. Det er et ønske at den endelige avlsplan blir et aktivt brukt hjelpemiddel i avlsarbeidet med hest i Norge.

2 Rammebetingelser for avlsarbeid på hest i Norge

Hovedformålet med avlsarbeidet er å oppnå genetisk framgang for de ulike egenskapene i forhold til intensjonene, slik de er nedfelt i avlsmålet. En viktig del i avlsplanarbeidet vil være å vurdere de ulike rammer eller begrensninger som foreligger. Rammene kan være av både ekstern og intern karakter. Med eksterne forhold menes f.eks. nasjonale og internasjonale politiske forhold, bioteknikker og kvalitetskrav. De rammevilkår som næringa selv setter for avlsarbeidet vil preges av de ytre forholdene, men er også styrt av næringas egne målsetninger, dyrestruktur, regelverk for avlsdyr, næringspolitiske disposisjoner og ikke minst den økonomiske evne næringa til enhver tid har. Dyrearten vil også ha sine særegne biologiske betinga

begrensninger som f.eks. fruktbarhet, som setter grenser for effektiviteten i avlsarbeidet. Det vil derfor være nødvendig å vurdere mulige avlsmessige tiltak og deres sannsynlige effekt, opp mot de begrensninger som eksisterer.

2.1 Hesteholdets omfang og brukere av hest

Hestetallet i Norge ligger i dag opp mot 50 000 hester totalt, og årlig bedekkes det rundt 5000 hopper. Rasefordeling viser at dødehest og kaldblodstraver utgjør ca. 30% av hestene, varmbloodstraver 20%, fjordhest 11% og ridehester og ponnier ca.20%. I tabell 1 nedenfor

er det vist en oversikt over registrerte hester i ulike grupper pr. 31.12.2000 (Norsk Hestesenter). Antall registrerte hester vil være mindre enn det faktiske antallet, da mye hest ikke tilhører noen definert brukergruppe, eller ikke er registrerte i sin gruppe.

**Tabell 1 Antall hester i ulike grupper
(Norsk Hestesenter 31.12.2000)**

Brugergruppe	Ant. reg. hester	% 1990	% 1998	% 2000
Travhest	22000	52,0	43,5	45,0
Fjordhest	5500	16,9	12,9	11,2
Islandshest	5000	8,4	11,7	10,2
Ponnier	4500	4,2	7,1	9,2
Varmblods ridehest	4000	6,5	9,4	8,2
Dødehest	3000	5,6	7,1	6,1
Nordlands-/Lyngshest	2300	3,7	5,7	4,7
Fullblodshestar xx	2100	1,7	1,4	4,3
Fullblodsaraber ox	650	1,1	1,5	1,3

I dag brukes hesten først og fremst til sport og fritidsaktivitet, og behovet for hest i landbruket er minimalisert de siste tiår. Kun ca. 7% av driftsenhetene i jordbruket har hest,

og disse bruksenhetene brukte hesten ca. 30 timer pr. år i jordbruket og ca 20 timer pr. år i skogbruket. I skogbruket det vært en økende interesse for bruk av hest, særlig i tynning og transport over kortere distanser.

Det foregår totalisatorløp ved 11 travbaner og en galoppbane i Norge. Travsporten er den største hestesportsgreina. Totalisatorspill ble innført i 1928 og var hovedårsaken til den sterke utviklinga i travravlen. I år 2000 ble det i Norge spilt på hest for 2,5 milliarder kroner.

Ca. 5000 travere og 400 galopphester deltar i totalisatorløp hvert år.

Interessen for ridesporten har vært sterkt økende de siste tiår. Konkurranseridningen omfatter de fire grenene sprang, dressur, feltritt, voltige og distanseritt.

Konkurranseskjøring er relativt nytt i Norge.

Sporten er organisert i Norges Rytterforbund som har 22 000 medlemmer fordelt på ca. 270 klubber.

Ca. 6500 hester er registrert i konkurransesammenheng (krets nivå og høyere).

Ponnirasene dekker behovet for en mindre hest til barn. Flere av raseorganisasjonene arrangerer egne konkurranser innenfor ridning og kjøring.

2.2 Avlsdyrbestand og avlsstruktur

Antall avlsdyr i populasjonen vil sette begrensninger for avlsframgangen. Seleksjonsintensiteten (utvalgsintensiteten) og sikkerheten i utvalget vil bli mindre i små populasjoner, og føre til redusert avlsframgang. I små populasjoner må en dessuten ofte sette begrensninger på avlsarbeidet i form av mottiltak ovenfor en innavlsløkning. I avlsprogram der nyere teknikker innen avlsverdiberegning blir tatt i bruk, vil det også være nødvendig å forholde seg til innavl.

Som det går fram av tabell 2 nedenfor, er det stor variasjon i antall avlsdyr innen de enkelte hestepopulasjonene i Norge. Ofte er avlsdyra også geografisk spredt ut over store avstander, noe som vanskeliggjør avlsarbeidet. Strukturen i hesteavlen, med mange små enheter, bidrar til liten investeringsevne både mht. tekniske og arbeidsmessige avlstiltak. Det betyr at eventuelle tiltak som man ønsker å beholde eller innføre må være økonomisk lette å bære og arbeidsmessig lite krevende for at man kan forvente stor oppslutning.

Tab. 2. Avlsdyrbestand av alle norske hesteraser i 2000 (Antall avlshingster og avlshopper). Dette er antall aktive avlsdyr registrert i avlsorganisasjonene. I tillegg finnes det et stort antall brukshester.

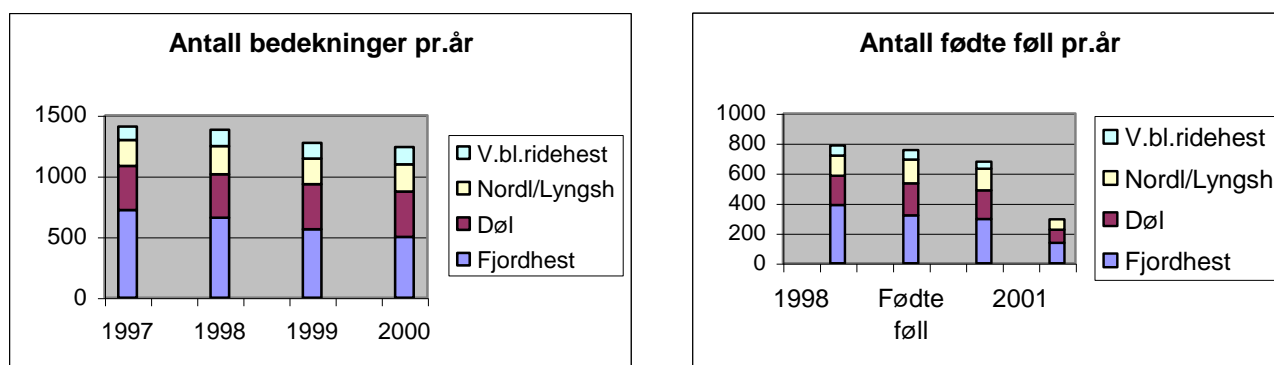
Rase	Hingster	Hopper
Dølehest	33	373
Fjordhest	49	500
Nordlands./Lyngshest	42	225
Varmbl. ridehest	34	150
Fullblods araber	45	53
Shagya	5	17
Islandshest	23	273
Lipizzaner	2	4
Ponnier		
-Sportspanni	23	34
-Connemara	7	4
-New Forest	24	13
-Gotlandsruss	1	5
-Welsh	43	41
-Dartmoor	8	9
-Exmoor	1	0
-Shetland	115	259
-Godtlandsruss	8	4
Kaldblods travar	99	1813
Varmblods travar	141	1339
Engelsk fullblod	10	101
Andre	10	20

De nasjonale eller særnorske rasene har begrensninger i avlsarbeidet ved at de i liten utstrekning kan importere nytt avlsmateriale utenfor Norge. For disse rasene har Norsk Heste-senter et særlig forvaltningsansvar når det gjelder å ivareta den levende kulturarv som disse rasene representerer. Norge har et særlig ansvar for å ta vare på, avle og utvikle disse rasene. Dette forutsetter at avlsarbeidet gjennomføres på en forsvarlig måte. Raser med internasjonal tilknytning, har gjerne et samarbeid med sin

moderorganisasjon. Der ligger det ofte klare direktiver og forpliktelser for avlsarbeidet som den enkelte raseforening må forholde seg til. Det gjelder både stambokføring, identifisering, avlsteknikker (kunstig sædooverføring, nyere fruktbarhetsteknikker etc.).

I henhold til "[Forskrift om godkjente \(reinavla/registrerte\) dyr av hestefamilien](#)" §4 med vedlegg 1 kreves det offisiell godkjenning av avslag eller organisasjoner som fører eller oppretter dyreregister (stambøker). Landbrukstilsynet (fra januar 2004 er det Mattilsynet som er godkjenningensinstans) har godkjent *avslagene og organisasjonene*.

Tab. 3. Antall bedekninger og antall fødte føll pr.år for de rasene Norsk Hestesenter fører stambok for. (Det er en stor grad av underrapportering, spesielt for de senere år)

2.3 Økonomiske rammebetingelser for avlsarbeidet

Norsk Hestesenter er ansvarlig for utvikling og gjennomføring av hesteavlen i Norge. NHS er en stiftelse, som eies og drives av næringas ulike lag og foreninger (17 stk. i 2000).

NHS har avlsleder, som er den administrative leder for hesteavlen i Norge, og avlsråd med ansvar for å arbeide for å fremme kvalitet og utvikling på hesten i Norge, og dessuten arbeide for å fremme norsk avl. Avlsrådet er et rådgivende organ i faglige saker for styret i Norsk Hestesenter. Styret kan gi avlsrådet delegert myndighet til selvstendige avgjørelser i spesielle saker.

Norsk Hestesenter står ansvarlig for samtlige hingsteutstillinger som arrangeres i landet. Offentlig regulering av hesteavlen har lange tradisjoner i Norge. Allerede i 1696 ble en viss form for tvungen kåring av hingster forsøkt innført av stattholder Gyldenløve, uten at det ble en realitet. De første utstillingsreglene kom i 1869 og fastlegger "dølehestens type". Revisjonen av reglene i 1874 slår fast at denne type skal fremmes reinavla, -utstillingsdyra skal følgelig være av "ublandet norsk herkomst". Hanndyrloven vedtatt av Stortinget i 1873 ga etter revideringen i 1919 herredstyrene fullmakt til å forby bl.a. hingster sluppet i fellesbeiter, hvis dyret på forhånd ikke var

godkjent som avlsdyr. I 1939 vedtok Stortinget den første Lov om kåring av avlshingster. Denne loven og de regler departementet ga i.h.t. loven ble satt i verk fra 1.1.1941. Kåringsloven har vært gjeldende inntil den ble erstattet av Lov om husdyravl av 4. desember 1992 med Forskrift om godkjente (reinavla) dyr av hestefamilien som ble gjeldende f.o.m. 1.7.1994 og erstattet av Forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien av 15.06.2001. I denne Forskriften fastslås at krav til kåring gjelder for alle hingster og avlsretninger i Norge.

Norsk Hestesenter er videre med på å arrangere hoppeutstillinger og unghestskuer. Dette er avlstiltak med stor tradisjonell og kulturell betydning mange steder i landet.

Norsk Hesteavlsseter er en annen verdifull tradisjon i norsk hesteavl, og en del av virksomheten til Norsk Hestesenter siden 1988. Ordningen var tidligere tilknyttet Statskonsulenttjenesten. Pr. 2000 angår virksomheten de norske rasene, i hovedsak døl og nordlands/lyngshest.. (Se avlsplanene for disse rasene)

Den økonomiske rammen for hesteavlen har i de senere år ligget på i overkant av 5 mill. kroner. I dette beløpet inngår drift av avlsadministrasjonen med avlsleder, fagkonsulent og kontor-sekretær/stambokfører, statsutstillingene og hesteavlssetrene. Rammebevilgningen til avlstiltak fra Norsk Hestesenter direkte til avlsorganisasjonene er for 2001 på totalt 900 tusen kroner.

2.4 Faglig utvikling og samarbeid

Norsk Hestesenter skal være avlsfaglig senter med kompetanse innen anvendt hesteavl, samt spille en sentral rolle i håndtering og koordinering av data til avlsarbeidet. Det legges vekt på et nært samarbeid med de aktuelle fagmiljøene innen husdyrfag og veterinærmedisin. Dette medfører gjensidig nytte og stimulans i framtidig arbeid. Videre er evaluering og oppfølging av avlsplanen en kontinuerlig prosess der nyere forskningsresultat og praktisk erfaring av betydning legges til grunn. God kontakt og samarbeid med de enkelte avls- og brukerorganisasjoner innen hestesporten er viktig for en best mulig oppfølging av avlsarbeidet, og ved diskusjon om framtidig avlsretning/strategi. Norsk Hestesenter ser det dessuten som viktig å øke det avlsfaglige kunnskapsnivået både ute i organisasjonene og blant aktørene i det sentrale avlsarbeidet (dommere etc.) gjennom informasjon, møtevirksomhet og kurs.

3 Generell avlsmålsetting på hest

Som ansvarlig for all nasjonal avl av hest i Norge, skal Norsk Hestesenter medvirke til å avle en hest som tjener framtidige hesteeiere og brukere av hest på en best mulig måte, og som totalt sett vil være til nytte for samfunnet. Utarbeiding og etablering av avlsplaner for alle norske hesteraser er nødvendig for å nå denne målsettingen. Norsk Hestesenter ser det videre som viktig å initiere norsk avl på områder der det importeres mye hest i dag.

Hesten har i dag fått mange nye oppgaver, og dekker nye behov innen sport, rekreasjon og terapi. I større grad enn tidligere rettes hesteavlen mer opp mot bruksoppgaver. Et viktig ledd i avlsplanene vil derfor være å måle egenskaper så nær opp til dyras bruksområde som mulig. For mange raser vil imidlertid en for ensidig

vektlegging på bruksegenskaper og prestasjoner kunne gå på bekostning av ønsket om å bevare typepreget og helheten til rasen. For disse rasene vil helhet og typepreg være det overordna.

Etablering av avlsplaner gir i større grad mulighet til å styre avlen, slik at også de langsiktige avlsinteressene blir ivaretatt. Dette er interesser knytta til helse, lynne og håndterbarhet, holdbarhet og fruktbarhet, samt ønsket om å unngå problemer ned innavl. Å inkludere disse egenskapene i avlsmålet vil kunne redusere hastigheten på avlsframgangen på kort sikt. Over tid synes det allikevel å være en riktig strategi å ta ansvar også for dette. En slik avlsstrategi vil i tillegg være et riktig ståsted i forhold til en framtidig etisk debatt, og tjene de framtidige hesteeierne gjennom reduserte veterinær- og utrangeringskostnader.

Et viktig moment i avlsplanene vil være å imøtekomme det langsiktige forvaltningsansvaret Norsk Hestesenter og de enkelte raseorganisasjoner har påtatt seg. For de nasjonale rasene går dette i hovedsak ut på å holde innavlen i populasjonen under kontroll.

De nasjonale rasene omfatter små populasjoner med begrensa mulighet for import av nytt avlsmateriale. Rasene har stor betydning i en kulturell sammenheng, og i det framtidige avlsarbeidet vil det være viktig å sikre levedyktigheten til disse populasjonene gjennom et strukturert og regulert avlsarbeid. Raser med internasjonal tilknytning har en større mulighet for import av nytt avlsmateriale. For disse rasene går forvaltningsansvaret ut på å fremme avlen av norsk hest, og å tilby hest til de ulike grener i hestesporten.

Import av hest til Norge er for enkelte raser betydelig både som sports- og fritidshest. Behovet for bl.a. varmblods ridehest dekkes ikke av norsk avl i dag. En viktig målsetting er derfor å øke tallet på norskoppdretta hest av internasjonal kvalitet.

Målsettingen med avlsarbeidet for de nasjonale og internasjonale rasene blir følgelig noe ulik. For de nasjonale rasene vil et langsiktig forvaltningsansvar for rasen være viktig. Men også disse rasene skal konkurrere med importerte hester på en rekke bruksområder innen hestesporten. De internasjonale hesterasene kan i større grad ta mål av seg å avle en hest som er internasjonalt konkurransedyktig. Avl av hest på et internasjonalt nivå vil gi muligheter for eksport. Avlsframgangen vil i stor grad være avhengig av de rammebetingelser som gis (f.eks. styring av importert avlsmateriale og importert sæd).

Betydningen av å gjennomføre et avlsarbeid der alle arbeider mot samme mål og sikrer framgang for egenskaper i avlsmålet, synes selvfølgelig. Avlsarbeidet vil komme hele næringa til gode. Det er derfor viktig at det gis mulighet for å drive et seriøst avlsarbeid og at rammevilkårene ligger til rette. Avlsplanene skal medvirke til et systematisert og strukturert avlsarbeid.

Avlsplanene for de ulike rasene er lagt opp etter samme mal med en hoveddel og en vedleggsdel. På den måten er de godt gjenkjennelig også mellom raser. Planene skal være gjenstand for kontinuerlig vurdering og oppfølging, slik at de kan endres når situasjonen krever det.

4 Overordnet avlsmålsetting for islandshest

Norsk Islandshestforening (NIHF) ble stiftet i 1970, og har i dag totalt registrert vel 5000 islandshester. Foreningen er tilknyttet det internasjonale islandshestforeningen (FEIF). Norsk Islandshestforening har et nært samarbeid med Island når det gjelder fastsetting av avlsmål, bedømmelse av avlshester og utvikling av avlsverdiberegning (BLUP). For foreningen er det viktig å utnytte den kompetanse som finnes på Island, blant annet gjennom å koordinere dommerutdanningen og ved å knytte seg til den internasjonale hestedatabanken (Worldfengur). Det er etablert eget dataregister og gjennomført felles avlsverdiberegning sammen med Island samt Finland, Danmark og Sverige.

Norsk Islandshestforening har som mål å fremme en avl som er overensstemmende med den islandske standard for denne rasen. Gjennom planmessig avlsarbeid ønsker en å få frem sunne og sterke islandshester med gode bruksegenskaper, herunder de spesielle gangartene. I tillegg ønsker foreningen å fremme forståelsen for rasen og dens anvendbarhet på alle områder. Avlsplanen skal medvirke til et for rasen og brukerne tjenlig og planfast avlsarbeid. Derigjennom sikres en langsiktig forvaltning av populasjonen.

5 Avlsmål for islandshest

Islandshesten skal være robust, sunn, motstandsdyktig og utholdende. Den skal være lettbygd og velreist, ha god vilje og et godt lynne, samt inneha gode rideegenskaper.

I avlsmålet inngår egenskaper knyttet til eksteriør (bygning) og bruksegenskaper (rideegenskaper). Eksteriør og bruksegenskaper vektlegges som vist nedenfor.

<u>Egenskap</u>	<u>Vektlegging i %</u>
Eksteriør (bygning)	40
Bruksegenskaper (rideegenskaper)	60

5.1 Egenskaper som vektlegges for å forbedre egenskaper i avlsmålet

5.1.1 Eksteriør (bygning) bedømmes etter følgende kriterier:

Hode
Hals, skuldre og bog
Overlinje
Proporsjoner
Bein/beinkvalitet
Beinstilling
Høver
Man og hale

Alle punktene bedømmes etter en skala fra 5 til 10, hvor 10 er beste karakter. Regelverk og retningslinjer for poengsetting er i henhold til FIZO godkjent av årsmøtet i FEIF. Poeng for bygningstrekk vektet med oppgitt vektall etter tabell i vedlegg 3.

5.1.2 Bruksegenskaper (rideegenskaper) som vektlegges i avlsarbeidet er:

Tølt og sakte tølt
Trav
Pass
Galopp og sakte galopp
Vilje og lynne
Form under rytter.
Skritt

Alle punktene bedømmes etter en skala fra 5 til 10, hvor 10 er beste karakter. Regelverk og retningslinjer for poengsetting er gitt i FIZO. Poeng for rideegenskaper vektet med oppgitt vektall etter tabell i vedlegg 3. Bruksegenskapene (rideegenskapene) tas hensyn til gjennom bruksprøver på utstillinger.

6 Utvalg av hingster

I avlsdyrutvalget legges størst vekt på hingster, siden det er på hanndyrsiden en kan foreta det viktigste og strengeste utvalget. Utvalg av hingster til avl baseres på individbedømmelse (kåring). Individbedømmelse skal gi grunnlag for å velge ut avlsdyr med de best ønskelige egenskaper i tråd med avlsmålet, samt gi muligheten til å påvise defekter på dyret som diskvalifiserer for bruk i avlen. For eldre hingster vil en ha tilleggsinformasjon gjennom avkom. Bruk av ukåret hingst er dog tillatt etter retningslinjer i henhold til pkt. 6.3.

6.1 Kåringsbestemmelser

6.1.1 Utstillingsrett

En hingst har utstillingsrett og kan kåres/premieres hvis den er registrert i WorldFengur og er avlet i tråd med norsk avlsplan for islandshest (produkt av lovlig bedekning). Utenlandske hingster som vises til kåring, må fylle de krav til avstamning som gjelder for registrering av islandshester i Norge.

6.1.2 Kåring/premiering

Kåring/premiering gjennomføres i henhold til FIZO av godkjent kåringsnemnd på kunnjort utstilling arrangert av Norsk Hestesenter i samarbeid med Norsk Islandshestforening. Kåring/premiering utføres i henhold til gjeldende avlsplan, og retningslinjer for kåring- og kåringsnemnder. Retningslinjene er spesifisert nærmere i "[Forskrift om godkjente \(reinavla/registrerte\) dyr av hestefamilien](#)" samt retningslinjer for avkomstkåring i [kapittel 9](#). Kåring av tre års hingster for et år er beskrevet under punkt [6.1.3](#).

6.1.3 Førstegangens individbedømmelse

Første gang en hingst kan møte til offisiell individbedømmelse er som 3-åring. 3-års hingster avlegger ikke rideprøve men dommerne foretar en vurdering av hestens bevegelser i løsmønstring. Dommernes vurdering registreres i WorldFengur. Ved første gangs visning som 3-åring, kan hingsten oppnå kåringsgrad. Minimum poengsum for kåring er for tiden 7.90 dersom hingsten har en avlsverdi (BLUP) på 110 eller mer. Dersom BLUP verdien er ukjent eller lågere enn 109, må samlet

poengsum være 8.10 eller mer. Kåringsgrad kvalifiserer til avlsbruk ut det kalenderåret hingsten er kåret.”

6.1.4 Rideprøve

Hingst 4 år eller eldre som møter til individbedømmelse skal avlegge rideprøve. Minimum poengsum for premiegrad er 7,75 totalt for bygning (eksteriør) og rideprøve. Poengsum 7,75 – 7,99 kvalifiserer til 2.premie. Poengsum 8,00 og over kvalifiserer til 1.premie.

6.1.5 Avlsgodkjennelse fra annet land

Hingst med avlsgodkjennelse fra et annet land må meldes til hingsteutstilling etter gjeldende bestemmelser dersom den ønskes godkjent for avlsbruk i Norge. Hingstens tidligere bedømmelse må være FEIF godkjent eller tilsvarende. Ved tvil legges saken frem for den norske kåringsnemnda før hingsten kan benyttes i norsk avl. Krav i henhold til vedlegg 4 må oppfylles og undersøkelsene må foretas av veterinær godkjent av NHS. Veterinærundersøkelse skal foregå samme år som avlsgodkjenningen gis.

6.1.6 Fremvisning i andre land

En hingst kan også fremvises for bedømmelse i et annet land dersom det er en internasjonal FEIF visning og den oppfyller de minimumskrav som er beskrevet over.

Krav i henhold til [pkt 6.2.2](#) må oppfylles og undersøkelser må foretas av veterinær godkjent av NHS samme år som hingsten er bedømt. Det gjelder en felles nordisk veterinærgodkjenning for Norge, Sverige og Danmark. Hingster som er veterinærkontrollert i Sverige eller Danmark etter 2007 trenger ikke ny godkjenning i Norge.

En islandshingst kan bedømmes flere ganger hvert år og bedømmelsen skal omfatte både eksteriør og rideegenskaper såfremt ikke annet er bestemt i invitasjonen til bedømmelsen. Det er kun krav om veterinærundersøkelse en gang hvert år.

6.2 Eksteriørbedømmelse, veterinærundersøkelse og bruksprøve på utstilling

Hingster som fremstilles for bedømmelse skal ikke vise tegn på avvikende oppførsel og være i en helsetilstand som regnes som akseptabel fra veterinærens synspunkt. Veterinær eller utstillingsleder kan i slik tilfelle avvise hingsten.

6.2.1 Individbedømmelse/kåring

Ved individbedømmelsen gjennomgår hingsten veterinærundersøkelse, eksteriørsbedømmelse og bruksprøve (rideprøve). 3-års hingster avlegger ikke rideprøve. Resultatene fra individbedømmelsen for eksteriør (bygning) og bruksegenskaper (rideegenskaper) skal vurderes i henhold til vektleggingen på de ulike egenskapene, og gi grunnlag for kåringsavgjørelsen. Hingster som er avlsvurdert i land med samme bedømmingssystem som Norge, kan kåres av den norske kåringsnemnda basert på oppnådde resultater uten å gjennomgå full bedømmelse i Norge. Hingsten må meldes inn i henhold til gjeldende bestemmelser og må møte på offentlig utstilling for islandshingster. Hingsten må være mikro chip merket, det tas ut DNA prøve for å bekrefte avstamning og gjennomføres veterinærundersøkelse i henhold til [pkt 6.2.3](#) for å oppnå kåring i Norge.

6.2.2 Lidelser som diskvalifiserer fra kåring/premiering

Det skal ikke kåres hingster dersom det ved den kliniske veterinærundersøkelsen blir påvist følgende defekter:

- Klapphingst, urhingst og hingster med store forskjeller i testikkelstørrelse og konsistens aksepteres ikke.
- Pungbrokk aksepteres ikke for hester yngre enn 10 år. Eiere av kårede hingster må, dersom hingsten får pungbrokk, umiddelbart rapportere dette til Norsk Hestesenter. Dette må gjøres klart for hingsteeiere ved tildeling av kåringsbrev.
- Alvorlige bittfeil aksepteres ikke, dvs overbitt eller underbitt der fortenner i over- og underkjeve ikke slites mot hverandre og dette ikke har årsak i skade.

Fra sesongen 2005 innføres en obligatorisk spattundersøkelse av alle hingster som er 5 år. Det samme gjelder for eldre hingster som fremstilles for bedømmelse ved en høyere alder, og der det ikke er fortatt nødvendig spattundersøkelse ved 5 års alder. Undersøkelsen skal foregå etter nærmere retningslinjer fastsatt av avlsutvalget, og skal være foretatt før hingsten fremstilles for bedømmning.

Dersom undersøkelsen ikke er gjennomført før avlsbedømmelsen foregår vil godkjenningen av hingsten til avlformål utsettes til etter at resultatene av godkjent røntgenundersøkelse er foretatt.

Undersøkelsen betales av den enkelte hingsteeier og resultatene skal offentliggjøres gjennom registrering i Worldfengur. Det tillates at denne informasjonen brukes aktivt i markedsføring av hingsten.

Spatt er ikke diskvalifiserende og en overlater til den enkelte hoppeeier å gjøre sine egne vurderinger.

Roterte testikler er uønsket, men er ikke automatisk diskvalifiserende. Slike funn blir vektlagt i en helhetsvurdering.

Sommereksem er ikke diskvalifiserende. Utvikling av lidelsen i populasjonen vil bli etterfulgt.

6.2.3 Klinisk undersøkelse av kjønnsorgan

Klinisk undersøkelse av testiklene gjennomføres i forbindelse med kåring. Ved førstegangs visning skal hingsten skal ha 2 testikler av normal størrelse, normalt leie i pungen, symmetriske og av normal konsistens. Rotasjon av en eller begge testikler er ikke uvanlig på noen hesterase. Roterte testikler er uønsket i avl med islandshest. To roterte testikler er absolutt diskvalifiserende, mens en rotert testikkel kan være diskvalifiserende i en helhetsvurdering. Lidelsen testikkelrotasjon skal beskrives og kan vektlegges hvis det påvises andre uregelmessigheter knyttet til sædstreng eller testikkel. Resultat fra sædprøve vil da telle med.

6.2.4 Frukthbarhet

Hingster som gjenkåres for bruk i avl må vise til en føllprosent på over 50, eller vise til godkjent sædprøve og testikkelkontroll. Sistnevnte forutsetning krever en grundigere undersøkelse av kjønnsorganene. Undersøkelsen skal bestå av:

1) Klinisk undersøkelse av testiklene.

Hingsten skal ha to testikler. Testiklene skal være av normal størrelse, ha et normalt leie i pungen, være symmetriske og være av normal konsistens. Roterte testikler skal bemerkes, og tas med i en helhetsvurdering.

2) Sædprøve

Det skal foretas et sæduttak og sædprøven skal vurderes for følgende egenskaper:

A) Motilitet

B) Prosent normale spermier

C) Totalantall spermier i ejakulatet

Hver av disse egenskapene skal overstige en minimumsverdi. En samlet minimumsverdi for alle tre egenskapene må også overstiges.

Dersom hingsten ikke er fertil etter en sædprøve kan denne gjentas to ganger i løpet av samme avlssesong.

Kårede hingster må ha tilfredsstillende føllprosent, eller vise til godkjent sædprøve etter nærmere spesifisering i vedlegg 5. Kåringsnemnda i samråd med avlsleder og avlsutvalget for rasen avgjør om det er hingster som skal kalles inn til test av fruktbarhet. Dårlig fruktbarhet kan føre til utrangering.

6.2.5 DNA-typing

Alle hingster skal blodtype- eller DNA-testes første gang de oppnår avlsgodkjennelse i Norge, dersom de ikke er testet tidligere.

6.2.6 Informasjon om avkom

Informasjon om avkom offentliggjøres gjennom BLUP-indeksene.

6.3 Bruk av ukårede hingster

Bruk av egen ukåret hingst på egen hoppe er tillatt etter følgende regler:

- Søknad skal være innvilget før bedekning kan finne sted og det må søkes for hvert år hingsten skal brukes. (Søknadsskjema fås hos Norsk Hestesenter). Søknad sendes Norsk Hestesenter ved avlsleder. Kopi av godkjenning sendes fra NHS til stambokfører.
- Eierforhold må tilfredsstillende kravene nedfelt i [Forskrift om godkjente \(reinavla/registrerte\) dyr av hestefamilien § 12](#), det vil si: Hoppe og hingst skal ha samme eier(e) / identiske eierforhold på bedekningstidspunktet.
- Helsekrav - Hingsten skal være blodtypet eller DNA-testet og fri for de lidelser som diskvalifiserer fra kåring i rasen (se [pkt 6.2.2](#)). Dokumentasjon fra veterinær fylles ut på søknadsskjemaet. Dersom hingsten tidligere er vist på kåring, kan veterinærundersøkelsen fra denne kåringa legges til grunn.
- Kvote - Ukåret hingst som er f.o.m. 2 t.o.m. 4 år kan hvert år brukes på inntil to av hingsteierens egne hopper.

- Rapportering – Springseddel/bedekningsliste skal fylles ut og sendes stambokfører og Norsk Hestesenter innen 1.oktober i bedekningsåret.
- Gyldighet - Godkjenning gis for ett år om gangen

6.4 Avkom etter ikke godkjent bedekning

Avkom etter ikke godkjent bedekning kan registreres i felles database, WorldFengur så fremt eier ved DNA undersøkelse kan bevise at det er en renrasert islandshest med kjent far og mor. Hingster etter en slik bedekning vil ikke ha utstillingsrett i Norge.

7 Rangering av hopper

7.1. Premiering av hopper

Premiering av hopper baseres i første omgang på individbedømmelse og senere på informasjon om avkom. Informasjon om avlsverdiene uttrykkes gjennom BLUP-indeksene. Som for hingster benyttes det [internasjonale domssystemet FIZO](#) ved bedømmelse av avlshopper. For øvrig henvises til "*Regler for lands- og fylkesutstillinger for hest*".

Premiering av hopper skjer for tiden etter følgende skala:

7,50 - 7,74	3. premie
7,75 – 7,99	2. premie
8,00 og over	1. premie.

Premieringsgrunnlaget på hoppeutstillingene må skje i tråd med avlsmålene for rasen. Det er et mål at flere gode hopper settes i avlen.

7.2 Flere gangers bedømming

En islandshest kan bedømmes flere ganger hvert år. Dersom ikke annet er sagt i invitasjonen til utstillinga omfatter bedømmelsen både eksteriør og rideegenskaper.

7.3 Hopper med føll ved fot

Hopper med føll ved foten kan ikke møte til full bedømmelse, da de fleste ikke er i stand til å gjennomgå en krevende rideprøve.

8 Avlsregulerende tiltak

8.1 Registrering og stambokføring

[Norsk Islandshestforening](#) foretar all registrering av islandshest i Norge. Foreningen står ansvarlig for utgivelse av stambøker etter eget ønske og behov.

Hingsteeier er ansvarlig for innsending av springsedler/bedekningslister til Norsk Hestesenter og Norsk Islandshestforening innen 1. oktober samme år. Dersom springsedlene/bedekningslistene ikke er mottatt etter gjentatte purringer, og senest 1. januar, kan hingstens avlsgodkjenning for påfølgende år inndras.

Et [utdrag fra registreringsreglene](#) finnes i vedlegg.

8.2 Import og eksport

Etter 01.01.95 kreves det ikke lenger importlisens for import av levende hester. Hester kan importeres når den fastsatte tollsats betales, og ved å tilfredsstille de veterinære krav til importen. Disse kravene varierer om importen skal skje innenfor eller utenfor EØS- området. Offentlig veterinær kan gi nærmere opplysninger om dette. I henhold til [§ 6 i "Forskrift om godkjente \(reinavla/registrerte\) dyr av hestefamilien"](#) vil det bli krevd et identifikasjonsdokument som skal følge hesten ved forflytting- hestepass. Dokumentet skal fylles ut på godkjent formular og undertegnes av godkjente avlslag eller avlsorganisasjon i eksportlandet. Det er ønskelig at islandshester som blir importert, blir registrert i Norsk Islandshestforening.

9 Avlsstimulerende tiltak

9.1 Avlsstimulerende tiltak i regi av Norsk Islandshestforening

9.1.1 Individregistrering og utgivelse av stambok

Jfr. [punkt 8.1](#) foretar foreningen all registrering av islandshest i Norge. Foreningen utgir stambøker etter eget ønske og behov.

9.1.2 Uoffisielle unghestskuer

Lokallagene i Norsk Islandshestforening oppfordres til å arrangere unghestskuer. Dette for å bevisstgjøre oppdretterne på hva som er en god og en dårlig unghest. Kostnadene til dommere ved disse visningene støttes av avlsutvalget så fremt det er mulig innenfor utvalgets budsjett.

9.1.3 Målsetning med avkomspremiering.

Målet med å premiere hingster og hoppe ut i fra deres avlsresultater er å fremme trening og visning av avlshester for å ha et best mulig grunn lag for å vurdere deres kvaliteter som avlsdyr. Som grunnlag for avlsvurdering av et individ godkjennes visning av hingster, hopper og vallaker.

9.1.4 Avkomspremiering av hingster.

Hingster født i Norge eller andre land kan fremstilles for avkomstpremiering når den har minst 10 fullbedømte avkom..

Avkomspremiering har følgende grader:

Mer enn 10 bedømte avkom og BLUP 110-115	2. premie for avkom
Mer enn 10 bedømte avkom og BLUP over 116	1. premie for avkom
Mer enn 30 bedømte avkom og BLUP over 110-115	1. premie for avkom
Mer enn 30 bedømte avkom og BLUP over 116	Hederspremie for avkom

9.1.5 Avkomstpremiering av hopper

Hopper født i Norge eller andre land kan fremstilles for avkomspremiering når de har minst 3 fullbedømte avkom.

Avkomspremiering har følgende grader:

Mer enn 3 bedømte avkom og BLUP 105-110	2. premie for avkom
Mer enn 3 bedømte avkom og BLUP 111-115	1. premie for avkom

9.1.6 Fremstilling for avkomstpremiering.

Hingster eller hopper som ønskes vurdert for avkomstpremiering skal meldes fra om til avlsutvalget minimum en måned før den årlige hovedutstillingen der fremstilling og premiering skal foretas. BLUP verdien beregnet ved avslutning av forrige avlssesong gjelder for å fastsette premiegraden.

Hingster som skal avkomstpremieres fremstilles sammen med minimum 5 avkom. Minst 4 av disse skal selv være bedømt.

Hopper som skal avkomstpremieres fremstilles sammen med minimum 2 avkom. Minst et av disse skal selv være bedømt.

Norsk Hestesenter er i samarbeid med Norsk Islandshestforening ansvarlig for premiering av hestene

9.1.7 Dommerutdanning

Norsk Islandshestforening ønsker få, men velkvalifiserte avlsdommere i Norge. I dette arbeidet ønsker foreningen å benytte den kompetanse som finnes i utlandet samt bruke dommere fra andre land på sine kåringer.

Ved utdanning av eventuelle nye dommere, vil Utvalget for avl og import plukke ut aktuelle kandidater. Disse må få nødvendig trening. Kandidaten må så gjennomgå og bestå FEIF testen for avlsdommere på Island. For å opprettholde status som FEIF avlsdommer må man dømme minst 200 hester i løpet av en 2-års periode, hvis ikke må testen gjennomgås og bestås på nytt.

Alle FEIF avlsdommere må gjennomgå og bestå testen hvert 4. år.

9.2 Avlsstimulerende tiltak i regi av Norsk Hestesenter

9.2.1 Hingsteutstillinger

Norsk Hestesenter er i samarbeid med Norsk Islandshestforening ansvarlig for å arrangere hingsteutstillinger.

9.2.2 Hoppeutstillinger

Norsk Hestesenter i samarbeid med raseorganisasjonene har ansvaret for å arrangere hoppeutstillingene. Raseorganisasjonene skal hjelpe til med teknisk personell.

9.2.3 Unghestskuer

Norsk Hestesenter i samarbeid med raseorganisasjonene har ansvaret for å arrangere unghestskuer. Om det er et ønske kan åringer stilles i uoffisiell klasse på unghestskuene. Raseorganisasjonene skal hjelpe til med teknisk personell.

9.2.4 Annen økonomisk støtte til avlsarbeid

Økonomisk støtte til avlsarbeidet tildeles i tråd med avlsplanens innhold. Tildeling bestemmes av Norsk Hestesenter etter søknad fra Norsk Islandshestforening.

10 Oppfølging av avlsplanen

10.1 Revisjon

Avlsplan for islandshest med vedlegg kan endres en gang pr. år.

10.2 Endringsforslag

Årets endringsforslag presenteres ovenfor avlsrådet i Norsk Hestesenter innen 1.juli. Styret i NHS vedtar evt. endringer.

10.3 Avlsråd

Norsk Islandshestforening representeres i avlsrådet i Norsk Hestesenter gjennom fellesrepresentant for utenlandske sporthestraser/ponnier.

11 Instruks for kåringsnemnd og dommere

11.1 Regelverk

Kåring av hingster foregår etter til enhver tid gjeldende avlsplan, samt reglement for utstillinger og bruksprøver.

Kåringsdommere blir oppnevnt av styret i Norsk Hestesenter etter forslag fra Norsk Islandshestforening, i henhold til [§11 i "Forskrift om godkjente \(reinavla\) dyr av hestefamilien"](#). Fra den stambokførende organisasjonen på Island kreves det at 2 dommere som de godkjenner deltar ved bedømming av hester som skal inn i den islandske stamboka.

11.2 Utdanning av dommere

Utdanning og autorisasjon av eksteriør- og bruksprøvedommere foregår i regi av Norsk Islandshestforening, etter nærmere fastsatte utdanningsplaner.

12 Klagebehandling av kåringsavgjørelse

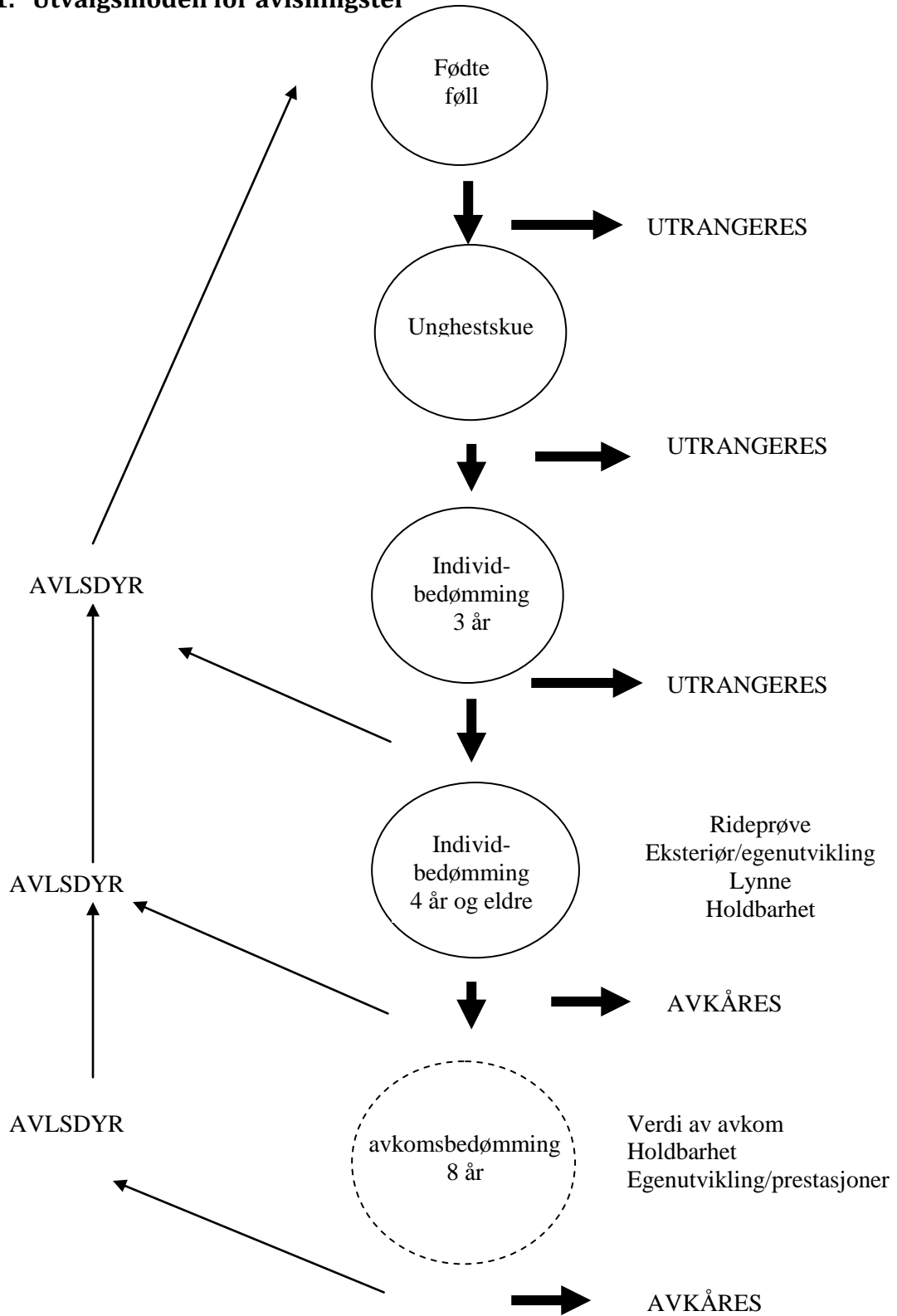
12.1 Klagerett

Vedtaket som er fattet i medhold av forskriftene, gir klagerett i medhold av Forvaltningsloven av 10. februar 1967, kap. VI. Klagefristen er 3 uker fra det tidspunktet underretning om vedtaket er kommet fram. Klagen sendes til det forvaltningsorganet som har fattet vedtaket.

12.2 Klagebehandling

Klage på kåring skal framsettes skriftlig til Norsk Hestesenter ved kåringsnemnda.. Kåringsnemnda skal vurdere saken på nytt, med eventuelle nye saksopplysninger. Hvis vedtaket opprettholdes, går saken til klagenemnda for kåringsavgjørelser. Se mandat klagenemnd.

Fig 1. Utvalgsmodell for avlshingster

Vedlegg 1 Forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien.

Vedlegg 2 Utdrag av registreringsregler for islandshest

For at en importert hest skal kunne registreres i Norsk Islandshestforening må den ha godkjente papirer fra opprinnelseslandet. En norskfødt hest må ha godkjent springseddel.

Kravene til registrering er strenge med hensyn til dokumentasjon av opplysningene som framkommer på registreringsbeviset.

Det er et EØS-krav at signalementet skal tas opp av veterinær mens føllet går med moren. Blir signalementet tatt opp senere, kreves det blodprøve for å fastslå identiteten.

Registreringsbeviset kan brukes ved all forflytning innen EØS-området.

Et effektivt avlsarbeid forutsetter god individregistrering. I større grad må alle fødte føll registreres. Ei fullstendig individregistrering vil gi grunnlag for bedre statistikk over fruktbarhet til både hingsten og hoppa.

Hesteeiere må være påpasselige med å meddele Norsk Islandshestforening andre nødvendige opplysninger for registreringsarbeidet som eierskifter, adresseendringer, døde hester etc.

Hestene skal ha islandske eller gode, norske navn

Vedlegg 3 Regler og prosedyrer for røntgenundersøkelse av begge haser med hensyn til degenerative forandringer i glideleddene (spatt) hos islandshester, heretter kalt spattrøntgen.

1. Alle hingster 5 år eller eldre som fremstilles for bedømmelse / stadfesting av dom, skal gjennomgå en røntgenundersøkelse av hasens glideledd utført etter vedlagt prosedyre før de kan settes inn i aktiv avlstjeneste i Norge Fra og med 2007 skal denne undersøkelsen foretas før hingsten fremstilles for dom eller veterinærkontroll i samband med en FEIF utstilling. Det er kun krav om undersøkelse en gang etter fylte fem år.
Kostnader forbundet med dette er hingsteeiers ansvar.
2. Hingster med premiegrad i Norge oppnådd før 2005 er unntatt fra dette kravet, såfremt de ikke framstilles for ny bedømmelse.
3. Hingster med FEIF avlsbedømmelse fra utlandet som kvalifiserer for norsk premiegrad og som importeres til Norge i en alder av 8 år eller eldre er unntatt fra kravet såfremt de ikke framstilles for ny bedømmelse i Norge. For yngre hingster viser en til punkt 1.
4. Eiere av eldre premierte hingster kan velge å la hingsten gjennomgå spattrøntgen. Resultatene vil bli registrert på samme måte som for hingster nevnt i punkt 1.
5. Ved fremstilling av hest for spattrøntgen skal hesten være microchipmerket og original stamtavle eller hestepass skal medbringes. Veterinær skal foreta nødvendig identitetskontroll av hesten og alle røntgenbilder skal være merket med hestens microchipnummer. Merkingen må gjøres før fremkalling/scanning av røntgenbildet. Bildene sendes direkte til kontrollinstans fra den veterinær som har foretatt spattrøntgen.
6. Det skal tas fire projeksjoner av hvert haseledd (DPI, DLPIM, LM og PILDM-proj), og bildene skal merkes med hvilket ben som fremstilles.
7. Kontrollinstansen avgjør om bildene er avlesbare eller må forkastes.
Bilder som ikke er merket etter gjeldene regler vil forkastes.
Eventuelle tilleggskostnader i forbindelse med innsending av nye bilder er hingsteeiers ansvar.
8. Kontrollinstans oppnevnt av NIHF:
Bildene med tilhørende identitetskontroll sendes Norges Veterinærhøgskole, v/Seksjon for radiolog, postboks 8146 Dep, 0033 Oslo. Kostnader for avlesning av bilder faktureres innsender (veterinæren som har foretatt spattrøntgen).
9. Registrering:
Resultatene fra spattrøntgen vil bli lagt inn i Worldfengur som en informasjon vedrørende hesten. Kopi av avlesningsresultatene sendes praktiserende veterinær, NIHF's stambokkontor og Sigríður Björnsdóttir.
En spattdiagnose vil ikke diskvalifisere fra avlsgodkjenning.
10. Anke:
Resultatet fra spattrøntgen kan ankes inn for en ankeinstans oppnevnt av Norsk Islandshestforening. For tiden er denne ankeinstansen:

”Veterinærdirektøren på Island ” ved Sigríður Björnsdóttir.
Alle kostnader vedrørende ankebehandlingen dekkes av hesteeier.

11. Hopper som gjennomgår spattrøntgen må følge samme prosedyre for å få resultatet registrert.

Vedlegg 4 Regler for import av sæd til kunstig semin av islandshest.

Det tillates import av sæd til kunstig semin av islandshest under følgende forutsetninger.

1. Importen skal skje i henhold til de veterinære lover og regler som gjelder for slik import.
2. Det skal meldes fra til Norsk Islandshest forening, avlsutvalget v/stambokkontoret før importen skjer. Det svares eventuell bedekningsavgift til NIHF som for naturlig bedekning.
3. Det er et krav at sæden stammer fra en hingst som er godkjent for avl i det landet der den står oppstallet.
4. Det er et krav at hingsten har oppnådd en samlet dom i avlsviisning som kvalifiserer til avlsgodkjenning i Norge. Dette gjelder fullbedømmelse fra internasjonal FEIF utstilling eller islandsk avlsbedømmelse. Grensen er for tiden 7,75 samlet.
5. Det kreves ikke veterinærkontroll av hingsten, men dersom landet den kommer fra gjennomfører slike undersøkelser skal resultatet fra denne sendes Norsk Islandshestforening. Dersom den ifølge disse papirene har arvelige defekte som er diskvalifiserende i henhold til norsk avlsplan vil det ikke gis godkjenning til bruk i Norge
6. Den som er ansvarlig for import av sæden står også ansvarlig for at denne skjer i henhold til disse reglene.

Vedlegg 5 Regler for bruk av embryotransplantasjon i norsk avl av islandshest.

1. Det er ikke tillatt å foreta embryo transplantasjon på islandshest uten godkjenning av Norsk Islandshest, avlsutvalget v/stambokkontoret.
2. Transplantasjon av embryo tillates ikke som metode for å avle to eller flere avkom etter samme hoppe samme år, men er en metode for å ta vare på og videreføre verdifullt avlsmateriale. Årsaker som naturlig vil gi godkjenning er når hopper har problemer selv med å bære frem sitt eget foster (alder eller "funksjonsfeil" i livmor).
3. For import av embryo fra utlandet gjelder de samme godkjenningsrutiner som ved transplantasjon innenlands. Importen må i tillegg skje i henhold til de veterinære lover og regler som gjelder for denne typen import
4. Søknad om tillatelse til gjennomføring av transplantasjonen må sendes senest fire uker før inngrepet skal skje